

was van een doorschijnend lichtgroene tint. Het materiaal om dit definitief uit te maken is echter veel te gering. Verzamelaars, die de soort later nog eens kweken, moeten hier eens op letten. Op den boom heb ik verschillende leeg poppen gevonden; deze waren alle zonder uitzondering bruin (de kleur van de uitgekomen, steenroode variëteit), zoodat dit waarschijnlijk de natuurlijke kleur is. Hieronder volgt nu een beschrijving der popvormen.

De groene variëteit draagt aan de rugzijde een rechten, grijsgroenen hoorn. Over den rug loopen zeven donkere „nerven” met als uitgangspunt den voet van den hoorn (zie fig 4 rechts). De steenroode popvorm verschilt in zooverre van den groenen, dat de hoorn donkerbruin is en de „nerven” nu lichtgekleurd zijn.

De buikzijde van de pop is witachtig. Mijn steenroode pop droeg een iets gekromden hoorn. Ik vermoed, dat zoowel de groene als de steenroode poppen kromme of rechte hoorns dragen.

Nu iets over het gedrag der rupsen. Deze bevinden zich steeds aan de onderzijde der bladeren, evenals de poppen. Zij zijn zeer prikkelbaar. Bij aanraking laten ze zich meestal meteen vallen. Dit is — althans voor zoover mij bekend is — geheel in tegenstelling met de overige soorten van deze groep, waartoe b v. *Papilio aganemnon* en *sarpedon* behooren, die zeer stevig op het blad zitten.

Door niet te hard tegen de bladeren te slaan en een net onder de rupsen te houden, kan men ze in het net doen vallen. Deze methode kan toegepast worden, wanneer de rupsen hoog in den boom zitten.

Bandoeng, December 1939.

O. CH. POCK-STEEN.

NOG IETS OVER DE VULKAANRUINES BIJ PLERED

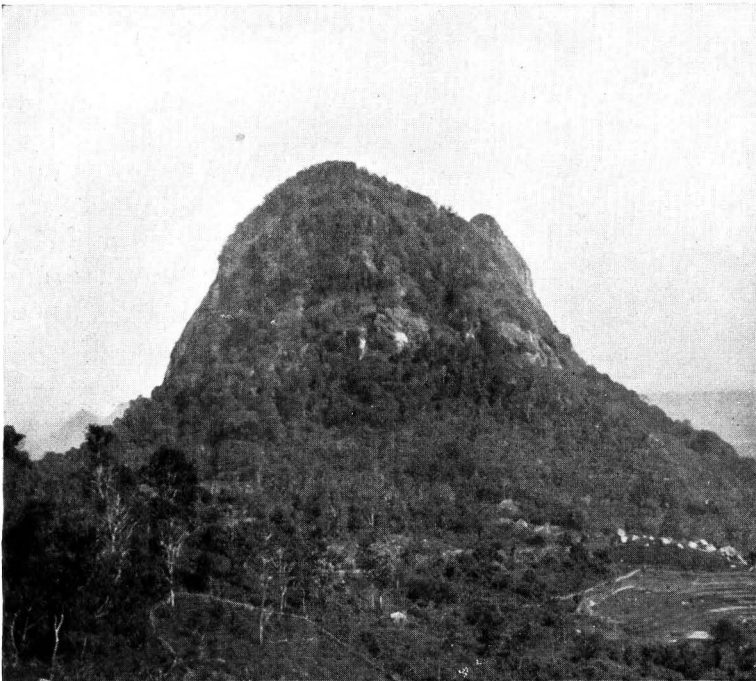

foto H. Witkamp]

Het aardige artikel onder den titel „Vulkaanruïnes bij Plered”, van de hand van den heer W. BLANKE in de Juli-aflevering 1939 van dit tijdschrift, zal zekerlijk kunnen bijdragen tot een veelvuldiger bezoek aan het Krawangsche „hakkelgebergte”. Vooral voor de afdeelingen Batavia en Bandoeng is een uitstap daarheen niet al te bezwaarlijk. Ik voeg hiernevens een 3-tal in 1915 genomen foto's van die streek. Fig. 1 toont de zuidzijde van den G. Pa-

Fig. 1. Gezicht naar het N. op den G. Parang van een punt even boven Tjikandang.

[Febr.? 1915.

rang, waarbij de middelste top nog juist even te zien is, doch de noordelijkste bedekt blijft. Fig. 2 toont de ZO-zijde van den G. Bongkok met loodrechten wand, terwijl fig. 3 een gezicht weergeeft van een punt iets Oost van Plered naar het Westen over de vlakte aan den noordvoet van het „hakkelgebergte”. Voor wien zich interesse en mocht voor de geologie van dat gebergte noem ik hier:

W.C.B. KOOLHOVEN. Over eenige Edelmetaalvoorkomens in de omgeving van Poerwakarta, De Mijningenieur, 1932.

Dr O. LUDWIG. Toelichting bij Blad 30 (Poerwakarta) van de Geologische Kaart van Java, Schaal 1: 100 000. Prijs met Kaartblad f 2.50, verkrijgbaar bij het Hoofd van den Dienst van den Mijnbouw te Bandoeng en bij de Firma G. KOLFF & Co. te Batavia, in welke beide verhandelingen men ook oudere literatuur opgegeven vindt.

Voor de topografie zij verwezen naar de Topografische

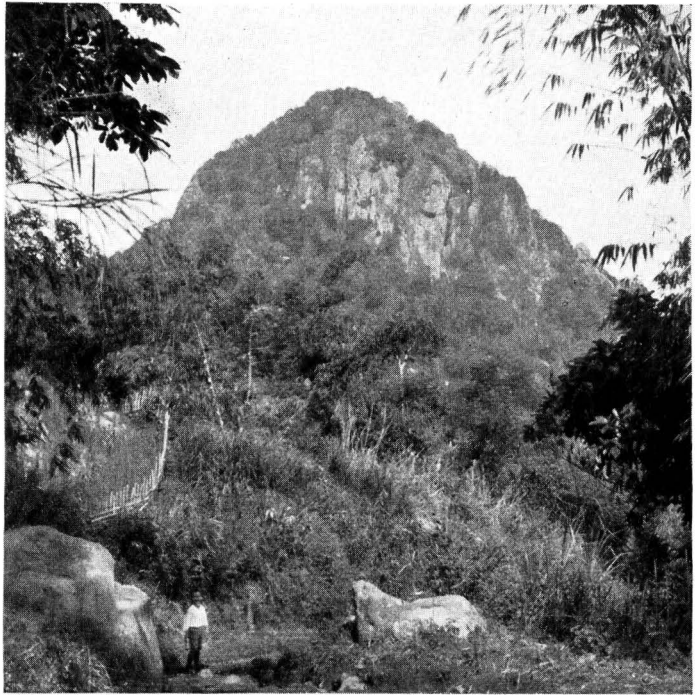

Fig. 2. Gezicht van naar het NW op den G. Bongkok, van een punt boven Tjikandang.

Febr.? 1915]

[foto H. Witkamp.

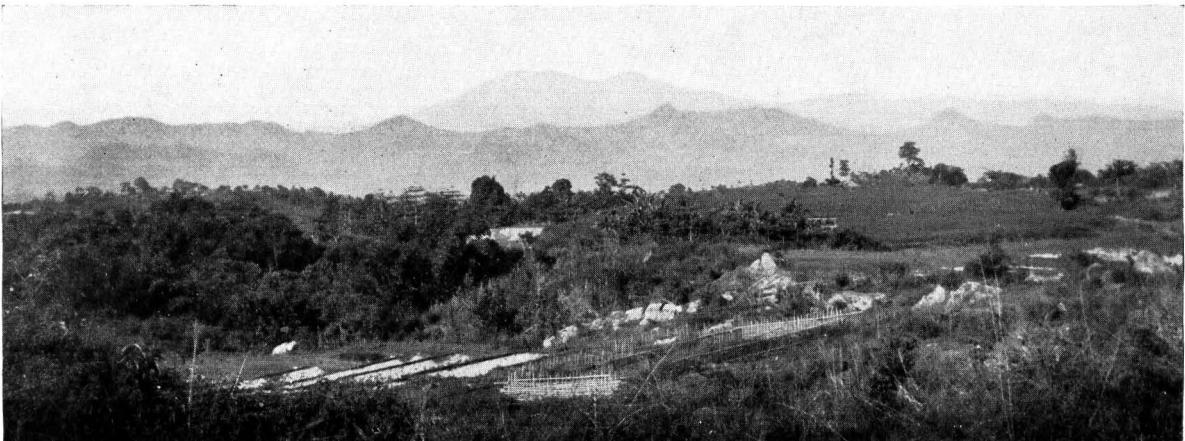

Fig. 3. Uitzicht naar het W., van een punt op de westhelling van den Pasir Mioen, aan den weg van Simpang (O. van Plered) naar Tjikandang (Krawang). Op den achtergrond de Gedeh en Pangrango.

Febr.? 1915]

[foto H. Witkamp.

Kaart van Java, Schaal 1: 50 000, oud No. 30 D, Alg. No. XXXVIII/38 D.

Wat de vroeger in deze streek door de O.-I. Compagnie bedreven mijnbouw

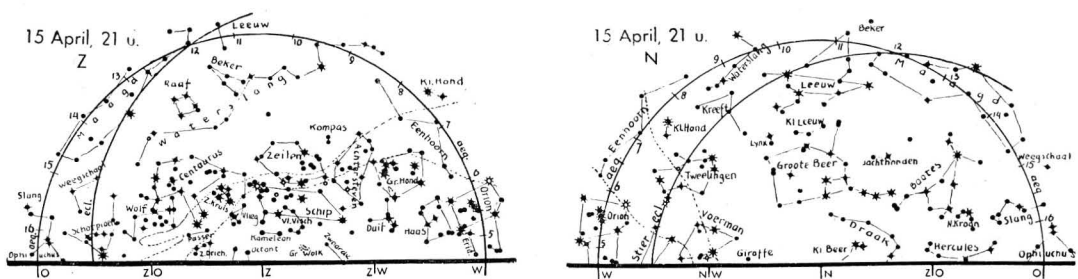
betreft, voornamelijk gericht op de winning van zilver (tevorens verrichtten reeds Chinezen daar graverijen), vindt men een ten deele niet onvermakelijk relaas daarvan in een werkje van Controleur F. FOKKENS, Goud- en Zilvermijnen op Java, Batavia 1886. De heeren mijnwerkers, waaronder vele uit den Harz, hadden er naar het schijnt geen kwaad leventje en paaiden hun principalen te Batavia met fraaie rapporten, maar na 9 jaren (in 1731) werd op last van Bewindhebbers in Holland het bedrijf gestaakt om de krachten te concentreren op de mijn Salida (Sumatra's Westkust). Slechts enkele jaren geleden is nog door particulieren opnieuw geëxploreerd in de omgeving van den G. Parang, maar tot nu toe zonder de gehoopte resultaten te bereiken. Ook hier geldt weer, dat „Gold is where you find it”. Aan den NO-voet van den G. Parang ligt een terrein ter weerszijden van den autoweg van Poerwakarta naar Tjikaobandoeng, waar de bevolking een tijdlang alluviaal goud uit den bovengrond wiesch.

Laat ik ten slotte nog vermelden, dat een fraaie luchtfoto van het onderwerpelijke gebied te vinden is in Vulkanologische Mededeeling No. 7. Vulkaanstudiën op Java, door Ir N. J. M. TAVERNE, waarop behalve de G. Bongkok en de G. Parang ook de, wat de hoogte aangaat, op de derde plaats komende G. Tjilalawi staat afgebeeld.

Bandoeng, 6 Augustus 1939.

H. WITKAMP.

DE STERRENHEMEL IN APRIL

STERRENGROOTTEN: 0 en 1 *, 2 *, 3 ♦, 4 •, veranderlijk ○

GELDIGHEID DER STERRENKAARTJES:

15 Dec.	15 Jan.	15 Febr.	15 Mrt.	15 Apr.	15 Mei
5 u.	3 u.	1 u.	23 u.	21 u.	19 u.

Aan het begin der maand gelden zij één uur later, op het einde één uur vroeger.

MAANPHASEN. — N. M. 8 Apr.; E. K. 15 Apr.; V. M. 22 Apr.; L. K. 29 Apr.

PLANETEN. — MERCURIUS is de geheele maand morgenster in gunstigen stand (opkomst steeds voor 5 u.). Grootste westelijke elongatie op den 12den.

JUPITER en SATURNUS zijn het grootste gedeelte der maand niet te zien. VENUS gaat op den 16den onder te 21 u.; MARS te 20.9 u. Deze planeten staan dicht bij elkaar, MARS het laagst.

De Bilt.

S. W. VISSER.